

presunil, da se je najbrž zavedel, kaj da je storil. Nastavil si je revolver na sence in krogla je končala tudi njemu življenje kakih 15 korakov proč od žene. Syak Drole je ob prihodu sosedov kazal, da je še pri življenju in zaradi tega so ga naglo prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer upajo, da bo ostal pri življenju. Od nesrečne Zarnikove družine sta postali brez staršev triletna Pepca in petmesečna Štefka.

Radi smrti žene obupal. Ivan Udovičič, doma iz Krinje v lendavskem okraju, je bil svojčas aktiven narednik in je bil sedaj kot kamnosek zaposlen pri cestnem delu na Brezovici pri Ljubljani. Pred poldrugim mesecem se je poročil z bolešno ženo, ki mu je zadnje dni umrla. Udovičič se je iz obupa radi smrti žene pri železniškem prelazu v Ljubljani vrgel pod vlak, kateri je nesrečneža čisto razmesaril.

Vlom v cerkev. V Dravljah pri Ljubljani je bilo vlomljeno v cerkev sv. Roka. Vlomilec je odnesel drobiž iz dveh nabi-ralnikov, odprl je tabernakelj, kjer je odprl pozlačeni ciborij, iz katerega je zgnila ena velika posvečena sv. hostija za monštranco in več manjših za sv. obhajilo.

Žeparji na delu med vožnjo na železnici. Med vožnjo po železnici od Zidanega mosta do Ljubljane je žepar sunil Konradu Vasiču, uradniku Mestne hranilnice v Mariboru, denarnico z 2300 Din. — Tovarniškemu delavcu Antonu Majcenu iz Gaberja pri Celju je izmaknil neznanec med vožnjo iz Ljubljane do Vižmarij zlato uro z verižico v vrednosti 2000 Din.

Prijete bogoskrunske surovine. V Vrhovcih med Vičem ter Dobrovo pri Ljubljani so pijani štirje divjaki na križpotju, kjer se odcepi cesta proti Polhovem gradu, polomili med preklinjevanjem Križanemu na razpelo roke ter noge. Bogoskrunce je oblast zaprla in bodo prejeli od sodišča zaslužen plačilo.

Vlomilecema je uspel pobeg. Na Dobrovi pri Ljubljani so že lani septembra skušali neznanec vlom v občinsko pisarno.

Dne 21. maja v noči pa sta se zopet splazila dva skozi okno v pisarno, a ju je videl okoli polnoči cerkovnik Vinko Vampelj. Poklical je na pomoč občinskega tajnika Ivana Sadarja in tovarniškega delavca Antona Končana. Vlomilca sta opazila, da sta izsledena in je eden oddal iz okna pisarne dva strela, od katerih je zadel eden Končana v stegno, drugi pa skozi ramo. Nato sta se vlomilca splazila skozi okno. Enega je pograbil Sadar, a je prijemu pomagal tovariš, ki je udaril Sadarja po glavi z ostrim predmetom in je nato uspel obema pobeg.

Izpred sodišča.

Zasluzena obsodba brezsrčnega sina. — Dne 4. marca so našli v Rakoveih mrtvo 73 letno Marijo Kukovec. Sum vzroka nasilne smrti je padel hitro na sina Janeza, ki je pa zanikal krivdo in je bil 18. maja v Mariboru obsojen na izjavo prič. Janez Kukovec je tako surov, da se je spozabljal nad materjo in je morala stara reva večkrat zbežati k sosedom. Sin je posest zamenjal in njegova žena se je trudila na vse kriplje, da je preskrbela družino z najpotrebnejšim. Dne 3. marca je Kukovec doma spal. Žena se je vrnila zvečer domov in je pripravila za deco večerjo. Po večerji se je mož prebudil in videl, da bo

moral ostati brez večerje, ker so gladni otroci vse pripravili. To ga je tako razljutilo, da je udaril ženo po obrazu in ji grozil s sekuro. V preprič je posegla stara mati, a tudi njen trud je bil zastoj. Žena se je odpravila od hiše in sin je zopet legel. Okoli 10. ure se je prebudil in je opazil, da žene ni. Ker ni bilo žene, se je spravil nad lastno mater in jo je začel pretepati. Starko je celo zavlekel na dvorišče. Šele zavest, da bi morda sosede našli mater zunaj hiše, ga je toliko stregnila, da je zavlekel siroto nazaj v izbo, kjer je podlegla poškodbam. Nečloveški sin je bil obsojen na štiri leta ječe.

25 let katoliške prosvete v Središču ob Dravi.

Katoliško prosvetno društvo »Narodna prosveta« v Središču ob Dravi je v dneh 16. in 17. maja proslavilo svojo 25 letnico. Nekatere iz naprednih vrst je prevzel strah, da so 17. maja odgnali vse, kar napredno misli, k Sv. Bolfenku na Kogu, da tam v okrilju dveh godb in nekaj navdušenih kričačev dajo duška svoji onemogli jezi nad

proslavo 25 letnice katoliške prosvete v Središču. Je pa tudi nekaj naprednih ljudi v Središču, ki so spoznali 25 letni pomen prosvetnega dela za ljudstvo in so prirediteljem proslave ši na roko in po svojih močeh tudi sodelovali.

Bilo je pred 25 leti, ko so plonirali katoliške misli po Središču pod vodstvom takratnega g. kaplana Marika Kranjca ustanovili Orla in Izobraževalno društvo. Mladina, up in naša nada, je zgrabila za vajeti in šlo je. Vzletel je Orel nad Središčem, ki mu je kmalu sledila Orlica. Zgradila se je mogočna Krekova dvorana, ki je trn v peti nasprotnikom. Pa je prišel temni dan za prosvetna in še prej za orlovska društva. Mogočnejši nesrečnega spomina so zasekali rano v naše kulturno življenje. Prišli so ljudje pod za-

do danes slabši kruh kakor pa v svoji mladosti. Kaj je vzrok? Geslo »čas je zlat« se je uveljavilo v današnji industriji. Proces vzhajanja kruha se mora kolikor mogoče skrajšati in je v raznih državah nočno delo v pekarnah odpravljeno. Vse to gre seveda na račun dobrega okusa kruha. Stroji tudi ne vplivajo ugodno na njegovo kakovost, kajti nočno delo je pri kruhu brezdvomno nenadomestljivo. Poleg tega pa se je svetovna trgovina usmerila bolj na množino ko na kakovost žita in si pomagajo peki zaradi slabe moke večkrat z manjvrednimi pripomočki, da zboljšajo njegov okus.

Hiša od zemlje

Bogat Anglež si je izmislil podzemeljsko bi-

oteče. Sicer pa ni Barba, ki mi ne da pokoja, ampak moja sestra Cenca.

»Kaj pa ji je? Ali ji je hujše?« je vprašal mežnar.

»Hujša ni, hudo ji je pa. Dejal bi, da ne veš ne ure ne dneva, kateri ji bo zadnji. Ko bi bilo, kakor sta mestna padarja menila, bi morala biti že davno rajna... Najhuje pa je to, da je še niso sprevideli. Odlaga in odlaga.«

»Za božjo voljo,« se je ustrašila mežnarica, »kaj pa odlaga! Saj mora biti že nekaj let, da ni bila več pri spovedi.«

»Jih bo že kakih dvajset, bi rekel.«

»Ali je mogoče? Glejte vendar, da opravi, preden bo prepozno! Saj je vendar ne boste tako pustili, da vam umre kakor kak Turek,« se je razvnela Veronika in odložila šivanje.

»Glej, če moreš! Saj smo vse poskusili. Trikrat so bili gospod pri nji in so jo prosili in rotili, naj pomisli na večnost in na svoje zveličanje. Zmerom je odgovorila isto: da se bo že spovedala, preden bo umrla, ali da zdaj še ne bo umrla. Zadnjič so ji gospod kar naravnost povedali, da je njena bolezen taka, da jo zna vsako uro prijeti. Tedaj je skočila pokonci in je zavpila, da zdaj pa prav zanalašč ne umre, prav zanalašč ne — naj se gospod kar poberajo in naj jo pustijo na miru.«

»Kdo pa ji streže?« je vprašal mežnar.

»Kdo ji streže? Saj to je drugi križ. Od svečnice sem so bile že štiri ženske in en moški pri nji. Naj-

prej je bila naša Urša pri nji. Čeprav je gluha ko štor, ji je Cenca vendar toliko spravila na uho, da ji je po treh tednih bilo raške dovolj in se je pritulila nazaj domov. — Potem smo najeli tisto Sveto Rozo iz Gorja. Ta vam je človeček, da bi jo lahko kar v oltar postavili. Šest tednov je ostala, potem pa je tudi šla, češ, delj ko ostane, več si bo malih grehov nabrala in bi pred sodnim dnem ne prilezla iz vic. — Rekli smo, zdaj bomo poiskali kako bolj hudo, ki bo Cenci kos, in smo nagovorili tisto Rusasto Lizo, ki nima le rus pod nosom, ampak tudi jezik namazan. Že četrti dan sta ženski treščili skup, pa tako, da bi dejal, cela turška vojska je v hiši. Le malo je manjkalo, da si nista oči izkopal. Liza je odrohnela in je povsod okoli razvpila, da je Cenca obsedena in da je sedem hudobcev v nji, eden hujši od drugega. Kaj zdaj? Nikjer nikogar, ki bi hotel iti Cenci streč! V tej stiski ni ostala druga, kakor da je morala moja Barba na pomoč. Po dveh dneh je bila že vojska in sedmi dan se je vrnila Barba kakor pokropana mačka. Moral sem po padarja, ker je takoj legla, ko je prišla, in se je rotila, da je desetkrat bolj bolna kakor Cenca. Zdaj sem nastopil jaz in sem odrinil k sestri. Menil sem, kot moški in brat bom že zmogel. Da, menil! Prvi večer že sem moral zbežati. Kajti Cenca mi jih je take metala pod nos in v glavo, da me največja moja streha ne bi bila ubranila. Zdaj je spet naša dekla, naša Urša, pri nji, ali pravi, da dalj ko osem dni ne ostane;

ščitito bajonetov in so zapirali ter pečatili naše ljudske univerze — prosvetne domove.

Ali prišla je nova zarja! Nastal je nov dan. In v žaru tega dne se je obhajala tudi proslava 25 letnice. Društvo je 16. maja vprizorilo »Graničarje« kot slavnostno predstavo. Kakor vedno so se igralci postavili. Zvečer pa je zagorel na Gradšču kres in so švigale v zrak rakete, ki so oznanjale, da bo drugi dan slavnostni dan.

Na binkoštni ponedeljek se je po prihodu jutranjih vlakov razvil lep spreved z godbo na čelu proti društvenemu domu, odkoder se je nadaljeval ob tričetrt na 10 v farno cerkev k službi božji. Pridigo je imel nekdanji kaplan v Središču g. Rajner Erklavec. Sv. mašo za rajne člane in članice središke katoliške prosvete je pa daroval tukajšnji rojak, ki je od prvih početkov raste v društvu, g. Modrinjak France.

Opoldne je bil slavnostni obed v društvenem domu. Ni se še zgodilo, da bi bil v Središču na banketu v katoliškem društvenem domu g. okrajni načelnik. Bil je prisoten g. dr. Vidic, okrajni načelnik v Ptuju, in z njim mnogo cenjenih gostov. — Na slavnostnem zborovanju je govoril ustanovitelj društva g. Marko Krajnc. V jedrnatih besedah je nizal pred nas zgodovino društva, nerganje nasprotnikov, temne dni naše in še protest proti nastopu nekaterih nasprotnikov proti katoliški Cerkvi in katoliškim društvom. Za njim je proslavil v poljudnih in navdušenih besedah majniško deklaracijo in njeno 20 letnico g. Franjo Zebot, mariborski podžupan. Za njim je g. Ing. Neřima, zastopnik fantovske podzveze iz Maribora, podal nekaj misli o športnem delu današnje mladine.

In nato so zadoneli akordi one lepe »Dvignite Orle«. Vse je pesem dvignila. Nepozabni nastopi Orlov in Orić so stopili v duhu pred nas, ko smo gledali strumen nastop naših fantov in deklet, mladcev in mladenk ter naraščaja. Videli smo, da je v mladini še smisel za lepoto in da stori neodpustljiv greh oni, ki jim brani udeleževati se. Izmenadili so nas poleg domačih mariborski Maratonci in Ljutomerčani. Prišla sta na vrsto bradlja in drog. Starji borci so zopet stopili pred nas. Borko Ivo, znan z izleta v Rim, nas je presenetil s svojo sigurnostjo. Tudi Krajnc in drugi niso zaostajali.

Tako je mladina nastopila in proslavila svojo 25 letnico in stopila v novo. Želimo le, da gre svojo začetno pot naprej, boljšim časom nasproti, preko vseh ovir, saj »k soncu, svetlobi« gre naša pot. Bog živi!

Prevalje. Proslava majske deklaracije. Da čim slovesnejše to za nas važno obletnico proslavimo, vabimo vse fante in može, da na predvečer, v soboto 29. maja, zažgo kresove, v nedeljo 30. maja pa bo v Prevaljah proslava na prostem. Pokažimo, da smo še zavedni kot smo bili pred 20 leti in vdani našemu voditelju, notranjemu ministru g. dr. Antonu Korošču!

Dravograd. Naše Prosvetno društvo že živi. Ustanovni občni zbor je pokazal, da je bilo potrebno. V prihodnjih dneh bomo izvedli podrobnejšo organizacijo. Fantje in dekleta in vsi, ki imate zmisel za prosvetno delo, prijavite svoj vstop v društvo krajevemu zaupniku. Da nas bo velika družina. Tudi knjižnica že posluje. Za prvo silo smo nabavili 300 knjig, ki so vsako nedeljo na razpolago v društveni sobi mežnarje, po prvi ali drugi maši. Vsi, ki radi berete, poslužite se naše knjižnice. Praznih rok smo začeli, knjige pa so drage. Treba jih bo plačati. Zato bomo prosili za malenkostno članarino.

Morda še kak dinar navrh primakneš za društveno knjižnico. Prosvetno društvo TI bo hvaležno. To nedeljo, 30. maja, priredi društvo svoj prvi javni sestanek v proslavo 20 letnice majniške deklaracije. Sestanek se vrši ob 11, po drugi sv. maši, v Narodnem domu (gostilna Kresnik). Vabimo vse, da se te proslave udeležite v obilnem številu.

Sv. Bolfenk v Slov. goricah. Na Telovo popoldne ob pol štirih predstavlja dramatični odsek Katoliškega prosvetnega društva lepo in zanimivo zgodovinsko dramo »Tlačani« iz srednjeveških časov. Pridite domačini in okoličani na to svojevrstno prireditev, ki se bo v naših krajih na našem odru prvič predstavljala. Vsebinska je vzeta iz časov, ko so bili naši pradedje še v resnici tlačani ali skoro sužnji krutih in ošabnih graščakov. Pridite, ne bo vam žal!

Kebej na Pohorju. Naš fantovski odsek hvalevredno napreduje v telovadbi in v igrah. Na Križevu 8. maja so naši fantje in dekleta priredili v ljudski šoli igro »Beneški trojčki«. Igrali so prav dobro. Dvorana je bila nabito polna. Med igro ni manjkalo ploskanja. Igralci so pokazali, da tudi naši pohorski fantje nekaj zmorejo, da se znajo dobro postaviti. Ljudstvo je bilo zelo zadovoljno in je izrazilo svojo željo za ponovitev

Odprta noč in dan so groba vrata.

Kamniški g. župnik Franc Božiček †

Kamnica pri Mariboru. Zadnji »Slov. gospodar« je oznanil prežalostno vest, da je zatisnil v Gospodu oči naš priljubljeni g. župnik Franc Božiček. Na zadnji poti smo spremljali Kamničani svojega blagega dušnega pastirja 20. maja. Zadnjega spremstva, kakor ga je imel blagopokojni g. župnik, Kamnica in Sv. Urban še nista doživela. Pogrebne slovesnosti so pričele ob 9. uri pred župniščem, kamor so prinesli domači gasilci krsto. Pogrebne obrede z ganljivim nagovorom je opravil prevzvišeni g. škof dr. Ivan Tomažič ob asistenci kanonikov in številnih duhovnih sobratov iz vseh delov škofije. Po pogrebnih molitvah je spregovoril rajnemu v slovo

če v osmih dneh kdo ne pride, bo šla in je ne bo več blizu. Tako sem prišel pač k vam, da mi svetujete, kaj bi počel v tej stiski.«

Po tej dolgi besedi si je moč globoko oddahnil in se je ozrl po mežnarju, po mežnarici in po Veroniki. Posebno dolgo mu je obstal pogled na Veroniki, ki se je rahlo stresla. Bila je v beli obleki, ki se ji je praznje podala. Vse na njeni vitki postavi je bilo prijazno belo, le na mladostnem licu ji je gorela nežna rdečica, glavo pa sta ovijali dve plavi kiti in se svetili ko zlata krona.

Mežnar, ki je med Gašparjevim govorenjem večkrat nevoljno zmajal z glavo, si je krepko odkašljal, Marjeta pa, njegova žena, ki je bila sicer tako zgovorna in vesela, je sklonila glavo skoraj čisto do kolen in je bila tiho kakor miš.

Nazadnje se je oglašil mežnar s svojim globokim glasom:

»Da, Gašpar, ko bi ti znali kaj svetovati!«

Zopet je nastala tišina.

Tedaj je zadonel sem od mizice Veronikin vedri, pogumni glas:

»Beseda bo stricu Gašparju menda malo kaj pomagala. Če sem ga prav razumela, pričakuje od nas pomoči.«

»Mladim se nič ne poda, če hočejo biti preveč modri,« jo je pogrjal mežnar.

»Aleš, naj deklica govori! Včasih so piščeta modrejša od petelina,« je vzkliknil Gašpar. »Torej

pomoč misliš, Veronika? Ali menda vendar ne misliš, da bi se spravil tujec Aleš z menoj v Dobrovlje in bi on šel moji bolni sestri streč?«

Marjeta je naglo vzdignila glavo in je rekla odločno:

»Name tudi ne moreš misliti, Gašpar. Stara sem in za postrežbo nisem, ker ne znam, ker nikoli še nisem stregla kakemu bolniku. Jest pa tudi ne morem vsega — želodec mi ni zdrav in — in...«

»Brez skrbi bodi, Marjeta!« jo je prekinil Gašpar. »Nate še v sanjah nisem mislil. Ti moraš ostati pri Alešu. Kar je Bog združil, tega človek ne sme razdružiti. Tebe še vzela ne bi za postrežbo.«

Tedaj se je oglašila zopet Veronika:

»Potem ostanem le še jaz; ali jaz sem premlada, prejezična, preveč neizkušena za tako postrežbo.«

»Veronika, deklica, premlad človek nikoli ni, če je pameten in priden in korajžen kakor ti!« se je razveselil Gašpar. »Ti bi torej bila voljna, da prevzameš to hučo službo?«

»Zakaj pa ne? Seveda, če mi ujec dovoli.«

»Za božjo voljo, Veronika, kaj ti ne pride na misel?« je branila mežnarica. »Ti nisi za tako reč, si premalo trdna. Kaj pa naj midva starca počneva brez tebe? Otrok nimava, ti si najin otrok. Od skrbi bom zbolela, če greš tako daleč od naju. Na tujem ne boš imela človeka, ki bi se zate pobrigal, če ti bi bilo treba, in...«

valiče. »Streha« te edinstvene hiše tiči 3 m pod površino zemlje in stene so iz meter debelih železobetonskih plošč. Udobnosti v njej ne bo manjkalo. »Vila« ima štiri sobe z vsemi stranskimi prostori. Vsi prostori so svetli in zračni. Posebne naprave skrbe za nočno razsvetlavo, tako da lastnik lahko spremeni noč v dan. Z nekoliko kretnjami si mož v vsakem prostoru posebej lahko stvori posebno »podnebje«. Podzemna hiša ima celo »okna«. Sestoje iz zrcal in so podobna podmorjskim periskopom. Z obračanjem teh periskopov si lahko mož ogleduje ves prostrani vrt nad hišo, ne da bi mu bilo treba stopiti niti korak na plan.

(Dalje sledi.)